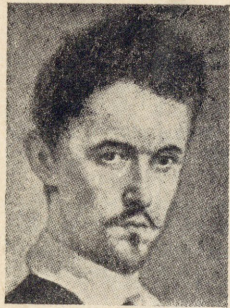

KAS TEIE TUNNETE
KÕIKI NEID VAIMU-
SUURUSI, KELLE PIL-
DID SIIN ON TOO-
DUD? KUI EI, SIIS
TELLIGE ENDALE

MAAILMA- KIRJANDUSE AJALUGU

K./Ü. „LOODUS“

Iseseisvusajal on meie kirjanduseturg rikastunud rohkete väärtustega. Ilukirjanduse kõrvale on tekkinud teaduslik kirjandus oma paljude erialadega, mille tippsaavutiseks on „Eesti Entsüklopeedia“. Kuid tänapäevani puudub meil maailmakirjanduse ajalugu. On seni tulnud läbi ajada üksikute tõlgete eessõnadega, mis lubavad põgusa pilgu heita ühe või teise rahva kirjanduse mõnesse ajajärku. Seda on aga liiga vähe kõige üldjoonelisemagi ülevaate saamiseks maailmakirjandusest. Praeguses olukorras puuduvad väljavaated ka lähemas tulevikus saada põhjalikum teos maailmakirjanduse ajaloost. Tarvidus maailmakirjanduse ajalugu käsitleva teose järele on aga suur. Meie kasvav noorsugu vajab seda hädapärast oma hariduse täiendamiseks ja silmaringi laiendamiseks.

Kõike seda arvestades otsustas K./Ü. „Loodus“ „Keele ja Kirjanduse“ seerias avaldada kokkuvõtlikud ülevaated üksikute rahvaste kirjandusest, mis täidaksid osaltki praegust tühikut. Senini on ilmunud viis raamatut, mis annavad ülevaate kaheksa maa kirjandusest — kokku 380 suurt lk. tihedat teksti, 73 pilti. Kõik ülevaated on varustatud võõrapäraste nimede hääldamisjuhiste ja eesti keelde tõlgitud teoste nimestikuga.

Teosed on müügile lastud väga odavalt, nii et ka kõige kehvem kirjandusehuviline jõuab need endale muretseda.

A. A spel. ÜLEVAADE PRANTSUSE KIRJANDUSEST.

„Keel ja Kirjandus“ nr. 12. 88 lk., 18 pilti. Hind 1 kroon 25 senti.

A. Aspeli „Ülevaade prantsuse kirjandusest“ tutvustab lugejat prantsuse kirjanduse arenguga tema algusest tänapäevani. Sellega oleks ta eesti lugejale juhiks orienteerumisel prantsuse kirjanduses ja kultuuris.

Eriti vajaline on ta kirjandusvoolude ja prantsuse autorite käsitlemisel meie senise keskkooli (resp. güm.) kolmes viimases klassis ja tulevase gümnaasiumi kõigis klassides (I—III), sest ta annab õpilasile üldpildi sellest ajastust, sellest kirjanduslikust voolust, mis on parajasti käsitusel või kuhu teatud prantsuse autor kuulub.

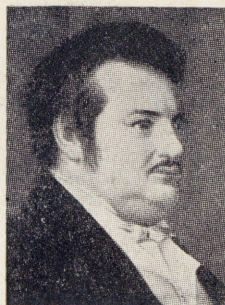
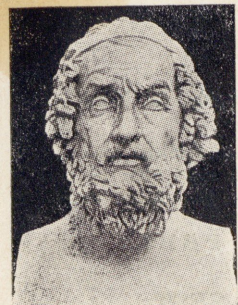
Kuid peale oma käsiraamatulise otstarbe on ta heaks ning harivaks lektüürriks kõigis kooliraamatukogudes, eriti tulevase keskkooli õpilasile.

Teos on hästi süstematiseeritud ja seega ülevaatlik. Autor on püüdnud selgitada üksikute kirjandusvoolude põhiilmet ühenduses kultuurilise ja ühiskondliku eluga niivõrra kui see on võimalik nii kitsaulatuselises ülevaates. Iga voolu käsitusel on esitatud ülevaade vastava voolu kirjanduslikest žanreist ja ettekuündivamaist autoreist.

Teose keel on üldiselt korralik ja sõnastus selge ning täppis. Näib, nagu oleks autori väljendusviisi mõjustanud prantsuse vaimule omane selgus ja vaimukus.

Raamatu tehnilise küljega võib kõigiti rahul olla: trükk ja kiri selge, autorite pildid õnnestunud, välimus rahuldav, ka hind on tavaline meie raamatuturu hind.

Teos ise on eesti keeles esimeseks katseks, milles püütakse pakkuda kokkuvõtlikku ülevaadet kogu prantsuse kirjanduse üldisest arengust ta algusest uusima ajani.

Põhjalikumate teoste ilmumiseni jääb ta ainsaks terviklikuks kogupildiks prantsuse kirjandusest ja teda võiks julgesti soovitada mitte üksi käsiraamatuna keskkoolide vanemaile klassidele, vaid kultuuriloolise ning hariva lektüürina kõigile.

Mag. A. V. KÕRV.

A. Murakin. ÜLEVAADE UNGARI KIRJANDUSEST.

„Keel ja Kirjandus“ nr. 14. 47 lk., 13 pilti. Hind 65 senti.

Raamat annab eesti lugeja seisukohalt küllalt selge ning üksikasjalise ülevaate ungari kirjanduse arengust ta algusest (XIII s.) kuni käesoleva ajani. Jaotus viide ajastusse tundub otstarbekohasena ja aitab tõsta esituse ülevaatlikkust. Ajastuid on käsiteldud õiges proportsioonis ulatuse ja üksikasjade suhtes.

Poliitilis-ühiskondlikku tausta on küllaldaselt esile tõstetud.

Üksikute kirjanike käsitlemisel on tavaliselt vaadeldud nende elulugusid, eriti seal, kus see aitab paremini iseloomustada autorit ja ta loomingu, nagu Petöfi puhul, kelle kuju on suure elavuse ja reljeefsusega esile toodud.

Üldiselt läbib raamatut õilis ja idealistlik vaim, mis kasulikult ja kasvatavalt mõjub noorsoole.

Raamatu stiil on ladus ja selge ja kogu teos on teatava soojusega kirjutatud.

Kuigi peamiselt kirjutatud gümnaasiumi- ja keskkooliõpilasi silmas pidades, on raamat ülalosutatud positiivsete omaduste tõttu huvitav ja kohane ka meie üldpublikule, kes seda mõnuga võib lugeda ja selle kaudu meeldival kombel tutvuda meie kaugema hõimrahva kirjanduslooga ja selle suurkujudega.

Plussiks tuleb lugeda ka ungari keele häädamisreeglite ja samuti nimede registri andmist raamatu lõpus.

Välimuselt — paberi ja trüki suhtes — on raamat korralik ja seda ilustab ning elustab rida kirjanike näopilte, mida on arvult 13.

Kõike seda arvestades ja silmas pidades ülalesitatud positiivseid omadusi ning väärtusi, võin A. Murakini teost tunnustada kõigiti soovitatavaks raamatuks koolidele.

JOH. AAVIK.

E. Raudsepp. ÜLEVAADE SKANDINAAVIA KIRJANDUSEST.

„Keel ja Kirjandus“ nr. 17. 104 lk., 18 pilti. Hind 1 kr. 35 senti.

Raamat on pedagoogiliselt koostatud, ainestik on leidnud psühholoogilise ja metoodilis-didaktilise käsitluse. On tehtud vahet olulise ja ebaolulise vahel ning valitseb side üksikosade vahel.

Keeleliselt vastab raamat õigekeelsuse nõuetele, valitseb kronoloogiline järjestus ja täpsus, stiil on ladus, raamat kergesti loetav ning arusaadav.

Tehniliselt on formaat kohane, paber, trükk, kiri, välimus ja hind on vastuvõetavad.

Seni ilmunud eestikeelsetest toodetest skandinaavia kirjanduslikul alal on käesolev teos täielikum, ülevaatlikum ja eriti ajakohasem, sest siin on silmas peetud sellesse küsimusse puutuvaid parimaid kodu- ja välismaa kirjanduslikke tooteid.

H J A L M A R P Ö H L.

E. R o o s. ÜLEVAADE VANA-KREEKA KIRJANDUSEST.

„Keel ja Kirjandus“ nr. 21. 68 lk., 11 pilti. Hind 80 senti.

Tutvumine vana-kreeka kirjanduse suursaavutistega, mis on olnud suure tähtsusega kogu uueaegse kirjanduse arengule, osutub paratamatuks igale haritud inimesele. See kuulub õppeainena meie gümnaasiumi kavva. Käesolev raamat on määratud peamiselt õpperaamatuks, kuid ta on heaks vahendiks ka kõigile, kes soovivad saada ülevaate vana-kreeka kirjandusest. Autor on teoses õnnestunud langetanud pearõhu kreeka iseseisvusaegsele kirjandusele, millal toimus enamiku kirjandusliikide süünd ja väljakujunemine. Siin antakse põhjalik ülevaade vana-kreeka eeposest, lüürkast ja draamast.

A. S o k o l o v. ÜLEVAADE VENE KIRJANDUSEST.

Redigeerinud B. Pravdin.

„Keel ja Kirjandus“ nr. 33. 70 lk., 13 pilti. Hind 90 senti.

Kuna meie vanem haritlaskond on tutvunud vene kirjandusega koolipingil ning võib lugeda vene autoreid algupärandeis, puudus pealesõja-aegsel põlvel, kes ei valda vene keelt, seni eestikeelne käsiraamat süstemaatilise kokkuvõtte saamiseks vene kirjandusmaterjalist, millega meie noorsugu tutvub juhuslikkude tõlgete, lavastiste ja filmide kaudu. Käesolev vihik tahab täita seda tühikut, andes kõigile huvitatuile lühikese ülevaate meie idanaabri kirjandusloost.

Tähelepanu on koondatud esijoones vene kirjanduse „kuldajastule“, selle klassikutele, kelle hulgast nii mõnedki on leidnud tunnustuse kogu maailmas; samal ajal on peatunud ka tähtsamail sündmustel vene ühiskonna elus ning osutatud nende kajastusele kirjanduses. Vanim, puht-ajaloolise väärtusega kirjandus on käsitletud kokkusurutult vaid üldperspektiivi säilitamiseks. Nõukogude-Vene kirjandusest, mille erapooletuks ajalooliseks hindamiseks pole saanud veel aeg, on antud üldjooned ja peatunud üksikuil esileküündivamail isikuil. Nii rahuldab käesolev raamat kõiki neid, kes tunnevad huvi vene omapärase vaimu ja seda vaimu kajastava kirjanduse vastu.

I L M U M A S :

E. R o o s. ÜLEVAADE VANA-ROOMA KIRJANDUSEST.

H. P u r r e. ÜLEVAADE INGLISE KIRJANDUSEST.

A. A n n i. ÜLEVAADE SOOME KIRJANDUSEST.

J. K a p l i n s k i. ÜLEVAADE POOLA KIRJANDUSEST.

K./Ü. „Loodus“

Posti jooksev arve nr. 2055.